

Fremtiden i nordisk kriminalforsorg

Framtiden i nordisk kriminalvård

30. september 2010

Hans Jørgen Engbo

Hvad er kriminalforsorg?

- Justitsfaglig virksomhed (+ import)?
- Multifaglig virksomhed (selvforsyning)?

Internationalisering?

- Menneskerettighederne?
- Harmonisering?

Den teknologiske udvikling

- It-løsninger ?
- Hvad tillader sikkerheden ?

Den politiske udvikling

- Hvad vil man med straffen?
- Retsfølelsen (rättskänslan)
- Politisk detailstyring

Normaliseringsprincippet

Finland som exempel:

»Verkställighet av fängelse får inte medföra andra begränsningar i fångarnas rättigheter och förhållanden än de som bestäms i lag eller som nödvändigtvis följer av själva straffet«

»Vankeuden täytäntöönpano ei saa aiheuttaa vangin oikeuksiin eikä olosuhteisiin muita rajoituksia kuin niitä, joista säädetään lailla tai jotka välttämättä seuraavat itse rangaistuksesta«

Internationalisering

Menneskerettigheter

- European Prison Rules – og andre recommendations (EPR)
- Den Europæiske Torturforebyggelseskomité (CPT)
- FN's torturrapportør
- OPCAT- inspektioner
- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMK)

EU-harmonisering?

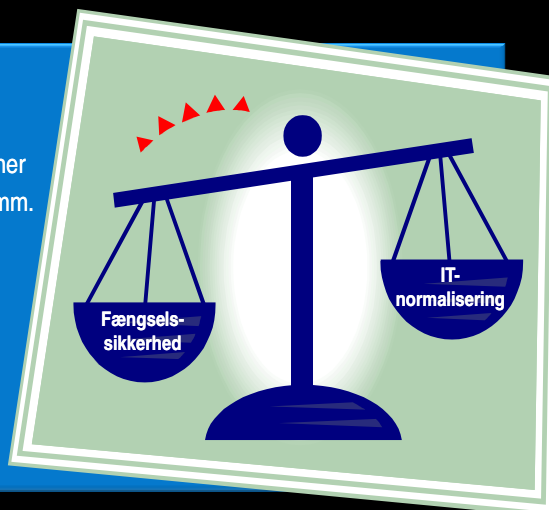
Den teknologiske udvikling

Adgang til computer

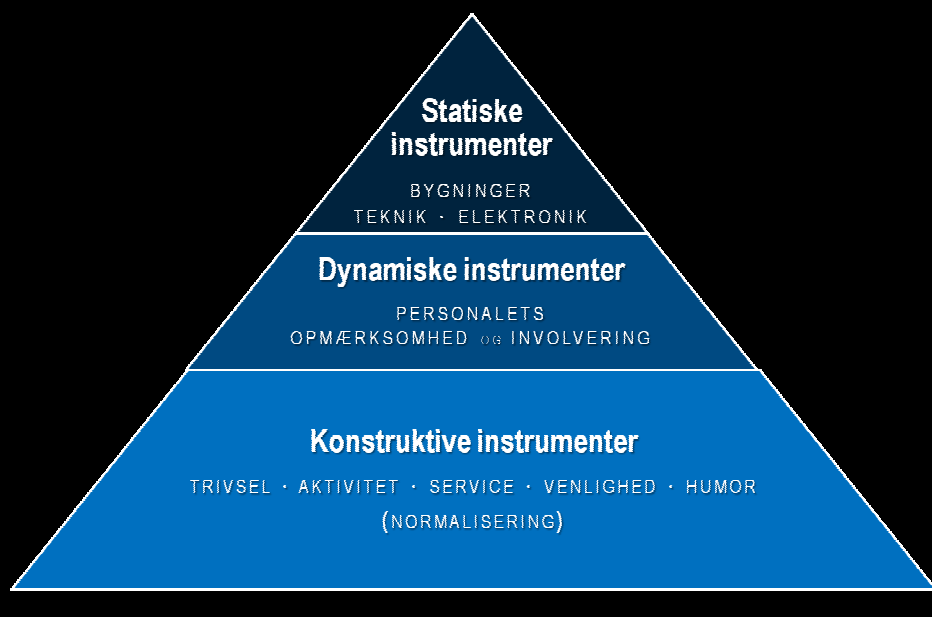
- Kontakt med familie og venner
- Kontakt med myndigheder mm.
- Uddannelse
- Fritidssystemer

Mobiltelefoner

- Kontakt med familie mm.
- Etc... etc ....

Instrumenter i sikkerhedsarbejdet

Anstalten ved Herstedvester

Proportionalitet : Molboerne og storken

Hvad vil man med straffen?

- Almenprævention?
  - Afskrækkelse
  - Moralpåvirkning
- Individualprævention?
  - Afskrækkelse?
  - Inkapacitering?
  - Behandling/opfostring?
- Repression – dvs. straf som mål i sig selv (retribution)
  - Hævn?
  - Gengældelse?
  - Retfærdighed – tilfredsstillelse af den almene retsfølelse?

The answer is blowing in the wind!

Skal fuldbyrdelsen af straffen være baseret på

- kundskaber ?
- følelser ?
- og/eller*
- rettigheder ?

Forskrift til lov om straffegjennomføring

§ 1-2: »Så langt det er forenlig med hensynet til samfunnets sikkerhet og den **alminnelige rettsoppfatning**, skal forholdene legges til rette for at den straffedømte gis mulighet til å endre livsførsel og hindre tilbakefall.«

§ 3-4: »Selv om hensynet til sikkerheten ikke er til hinder for det, skal innsettelse i fengsel med lavere sikkerhetsnivå ikke besluttes dersom allmennpreventive hensyn eller hensynet til den **alminnelige rettsoppfatning** taler mot det.«

»Stortinget forutsetter altså at ... fengselsmyndighetene **»konsulterer folkeviljen«** når de skal treffe sine egne inngripende avgjørelser.«

Anders Ryssdal, leder av advokatforeningen

Inside the World's Most Humane Prison 2 of 11 ◀ BACK NEXT ▶

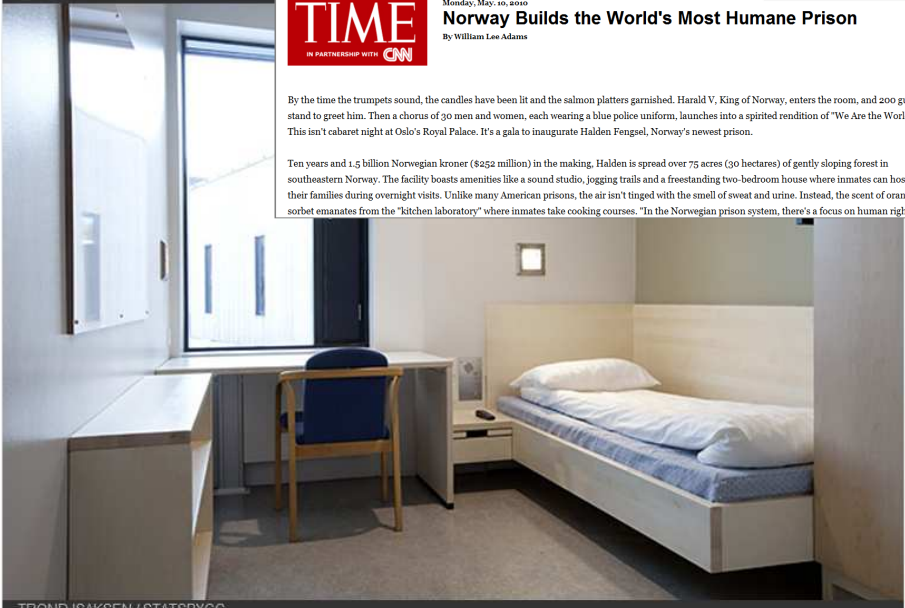
Monday, May 30, 2010
 Last time the king visited Halden, he was greeted with a...
 Fødselsregister oppdatert 2010-05-30 10:10:10

TIME
 IN PARTNERSHIP WITH CNN

Norway Builds the World's Most Humane Prison
 By William Lee Adams

By the time the trumpets sound, the candles have been lit and the salmon platters garnished, Harald V, King of Norway, enters the room, and 200 guests stand to greet him. Then a chorus of 30 men and women, each wearing a blue police uniform, launches into a spirited rendition of "We Are the World." This isn't cabaret night at Oslo's Royal Palace. It's a gala to inaugurate Halden Fængsel, Norway's newest prison.

Ten years and 1.5 billion Norwegian kroner (\$252 million) in the making, Halden is spread over 75 acres (30 hectares) of gently sloping forest in southeastern Norway. The facility boasts amenities like a sound studio, jogging trails and a freestanding two-bedroom house where inmates can host their families during overnight visits. Unlike many American prisons, the air isn't tinged with the smell of sweat and urine. Instead, the scent of orange sorbet emanates from the "kitchen laboratory" where inmates take cooking courses. "In the Norwegian prison system, there's a focus on human rights

TROND ISAKSEN / STATSBYGG

Ekstra Bladet

Avis Mobil eBladet Abonnement Annoncer Shop Startside

Forsiden lige nu: **Hundredvis snydt af billet-fuskere i Horsens**

.tv lige nu: **Sikke et vejr: Så meget regned det**

Forsiden Nyheder Sport Fodbold flash! TV nationen! kup! Biler Ferie Musik

nationen! nationen.tv Min Sag! 1224 - Tip os! Skriv læserbrev Events & konkurrencer Tilbud

Nyt nordisk luksusfængsel

Moderne kunst, klatrevæg og musikstudie. Det bliver om en måned dagligdag for 252 fanger i Norge

12:29 - 04. mar. 2010 | [Julie Buhl Jørgensen](#)

Om en måned åbner verdens mest luksuriøse fængsel tæt ved den norske hovedstad, Oslo. Fængslet har ingen tremmer, så hver fange skal bo på et værelse med store lyse vinduer og eget badeværelse. Derudover kan de smække benene op og tage en slapper foran et af fængslets mange fladskærms-tv'er.

DEBAT

LENDEN 16. APRIL 2010 POLITIKEN

Fængselsliv i sus og dus - eller?

Skal kriminelle læses inde i mørke og usle celler, eller skal de have moderne kunst på væggene, adgang til topmoderne fitnesscentre og mulighed for at lave deres egen musik? I april åbner Halden Fængsel i Norge, hvor de indsatte sidder bag pansret glas uden tremmer i dyrt indrettede omgivelser. Det er kåret til verdens mest humane fængsel. Politiken har spurgt to tidligere indsatte, en kriminolog, en filminstruktør og en politiker: Kan vi bruge den norske model i Danmark? Og hvor godt skal fanger egentlig have det?

METTE ALBEN OG HELENE WILLASSEN

Halden Fængsel

I april 10 åbner Norge verdens mest luksuriøse fængsel. Halden Fængsel er et nyt fængsel, der er indrettet til at rumme 252 indsatte. Det er indrettet til at rumme indsatte, der er dømt til fængsel i Norge. Fængslet er indrettet til at rumme indsatte, der er dømt til fængsel i Norge. Fængslet er indrettet til at rumme indsatte, der er dømt til fængsel i Norge.

SÅ TREMMER
Glem alt om strids-
de fangeklæder og
høddæker. Træk
graffiten uden for
Halden Fængsel i
Norge er fængslet
topmoderne og
kåret af det amerikanske
Tina Magazine til
verdens mest hu-
mane fængsel.
Foto: Trond Isak-
sen, Glasbyrå

Nye fængsler i Danmark:

Sportshal ⇒ Gymnastiksal

Fladskærm ⇒ Gammel tv-apparat

Toilet + dusch i cellen ⇒ Toilet uden dusch

Management by emotions

Nordisk juristmøde august 2008:

Højesteretspræsident Torben Melchior:

»Retsfølelse – ret eller følelse?«

EMD: Dickson v. UK (2007)

Secretary of State (UK):

»there would be **legitimate public concern** that the punitive and deterrent elements of your sentence of imprisonment were being circumvented if you were allowed to father a child by artificial insemination while in prison«

The Court:

»a person retains his or her Convention rights on imprisonment, so that any restriction on those rights must be justified in each individual case. **This justification ... cannot be based solely on what would offend public opinion**«

Skal arbejdet i kriminalvården detailstyres af

- politikere ?
- eller*
- eksperter ?

Det bestemmer politikerne!

Men hvad siger grundloven?

Hvad skal vi som jobber med kriminalvård?

- Gå efter de fornuft- og rettighedsbaserede løsninger
- Gå ikke ind i følelsesbaserede spekulationer